

γεροντόφτιση ή, Κωνπλ.

Έκ του θέμ. γεροντο- και του οὐσ. φτίση.

Ή γεροντική φυματίωσις. Συνών. βλ. εις λ. γεροντοτή-
τικας.

γεροντοφυτειά ή, Ίων. (Κρήν.) Χίος γεροντοφ'τειά
Θράκ. (Δημοκράν. Μυριόφ. Σιληβρ.) γιρουντουφυτειά
Εύβ. (Αίδηψ.) γιρουνδουφ'τειά Ίμβρ. Αἰμν. Σάμ. γι-
ρ'ντουφυτειά Εύβ. (Αίδηψ.) γιουνδουφ'τειά Σαμοθρ.

Έκ του θέμ. γεροντο- και του οὐσ. φυτειά.

1) Κυριολ., ἄμπελος παλαιά ἀνανεωθείσα διὰ καταβολά-
δων ἢ δι' ἀποκοπῆς τῶν γηραιῶν κορμῶν μέχρι τῆς ρίζης
καὶ ἀναβλαστήσεως νέων κληματίδων ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν γῆν
τυφλῶν ὀφθαλμῶν τοῦ φυτοῦ ἐνθ' ἄν.: Πατέρα, τ' ἀμπέλι
πάλλουσι. Τ' χρόν' νὰ τοὺς κάνουμι γιρ'ντουφυτειά Εύβ.
(Αίδηψ.) Αὐτὸ τ' ἀβέλι' μας γέρασι πλιά. Θὰ νὰ τοὺς
κόφου κατ' ἀπ' τοὺς κούτσουρου, νὰ ματακινουρῶσ' νὰ
γέν' γιρουνδουφ'τειά Σάμ. 2) Μεταφ., γέρον καλλωπιζό-
μενος διὰ νὰ φαίνεται νεώτερος Θράκ. (Μυριόφ.) Σαμοθρ.
Σάμ.: Τώρα θὰ γίνης γεροντοφ'τειά (θὰ γίνης νεώτερος,
θὰ ξαναγιώσης) Μυριόφ. 3) Μεταφ., ὁ γεννηθεὶς ἀπὸ
ἡλικιωμένους γονεῖς Ίμβρ. Συνών. βλ. εις λ. γεροντό-
σπερμα.

γεροντοφύτι τό, ἁμάρτ. γεροδοφύτι Σῦρ.

Έκ του θέμ. γεροντο- και του οὐσ. *φύτιν.

Κλήμα ἁμπέλου προελθὸν ἐκ καταβολάδος ἄλλου κλήμα-
τος παλαιότερου.

γεροντόχοιρος ὁ, ἁμάρτ. 'εροδόχοιρος Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.)

Έκ του θέμ. γεροντο- και του οὐσ. χοῖρος.

1) Χοῖρος μεγάλης ἡλικίας. 2) Μεταφ., ἄνθρωπος ἀγροῖ-
κος καὶ ἄξεστος: Μουρέ, μὰ εἶδα τὸν ἤθελες εὐτὸ δὸν
'εροδόχοιρο;

γεροντοχροινιάζω ἁμάρτ. γιρουντουχροινιάζω Στε-
ρελλ. (Φθιώτ.)

Έκ του θέμ. γεροντο- και του ρ. χροινιάζω.

Φθάνω εἰς πολὺ γεροντικὴν ἡλικίαν, ζῶ πολλὰ ἔτη:
Νὰ ζήης νὰ γιρουντουχροινιάης (εὐχὴ εἰς νεόνυμφον).

γεροντοχτικὸ τό, κοιν. γεροδοχτικὸ Ἀντίπαξ.
'Ερεικ. Κέρκ. Μαθρ. Ὁθων. Παξ. γεροντόχτικο Κωνπλ.
Πελοπν. (Μεσσην. Πάτρ.) γεροδόχτικο Κεφαλλ. Σῦρ. 'ερο-
δόχτικο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Έκ του θέμ. γεροντο- και του οὐσ. χτικιό.

1) Φυματίωσις τῆς γεροντικῆς ἡλικίας ἐνθ' ἄν.: Ὁ Στε-
φανῆς πέθανε 'πὸ γεροδοχτικὸ Ἐρεικ. Πέθανε ὁ ξάδερφος
τοῦ κύρη της 'πὸ γεροδόχτικο (τοῦ κύρη της = τοῦ πατέρα
της) Ὁθων. Πέθαν' ἡ καλή της 'πὸ γεροδόχτικο (ἡ καλή
της = ἡ γιαιγιά της) Μαθρ. Μουρέ, τώρα 'εροδόχτικό
'καμε ὁ κακόμοιρος Ἀπύρανθ. Θὰ κάμω 'εροδόχτικο μὲ
τὰ καμώματα 'φτὰ βοὺ κάνεις αὐτόθι. 2) Ἡ ἐπὶ πολλὰ
ἔτη διαρκοῦσα φυματίωσις. Συνών. βλ. εις λ. γεροντο-
τήχτικας.

γεροντωπαίνω ἁμάρτ. γιρουντουπαίνω Στερελλ.
(Αἰτωλ.) γιρουντουπιάινω Στερελλ. (Τριχων.)

Έκ του ἐπιθ. γεροντωπός.

Παρουσιάζω ἐκδηλα σημεῖα γήρατος, ἔχω γεροντικὴν
ἐμφάνισιν ἐνθ' ἄν.: Γιρουντουπαίν'νι κὶ τὰ δέντρα Αἰτωλ.

γεροντωπός ἐπίθ. Ἦπ. — Γ.Βλαχογιάνν., Λόγοι κι
ἀντίλ., 147, Τὰ παληκάρ., 80 — Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 255.
Δημητρ. γεροδωπός Ἀστυπ. Κρήτ. γιρουντουπός Ἀλόνν.
Εύβ. (Μετόχ. Στρόπον.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Σκόπ. Στερελλ.
(Αἰτωλ. Τριχων. Φθιώτ.) γεροντζωπός Πελοπν. (Βούρ-
βουρ. Λακεδ.) γεραντζωπὸ Τσακων. (Πραστ. κ.ά.) γε-
ροντωπός Πάρ. (Λεῦκ.) — Σ.Δάφν., Ν.Ἐστ. 18 (1935),
1048 — Λεξ. Περίδ. Αἰν. Βυζ. Μπριγκ. γεροδωπός Ἀνδρ.
Θήρ. Κεφαλλ. Κύθν. Πάρ. (Λεῦκ. κ.ά.) γεροντζωπός
Πελοπν. (Καλάμ.) 'ερονδωπός Κάρπ. (Ἐλυμπ.)

Έκ του οὐσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωπός.
Πβ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 2, 456, Ζ.Γαβαλά, Ἀθηνᾶ 45 (1933),
200 κεξ. Ὁ τύπ. γεροντωπός ἐσχηματίσθη κατ' ἀναλο-
γίαν πρὸς τὸ συνών. γεροντονιός.

1) Ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ζώων, ὁ ἔχων ἡλικίαν προκεχωρη-
μένην καὶ ἐμφάνισιν μᾶλλον γεροντικὴν, ὁ ἀποκλίνων πρὸς
τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν μὲ καταφανῆ τὰ σημεῖα τοῦ γήρατος
ἐνθ' ἄν.: Ἡδρεν ἓνα γεροδωπὸ πού ἦταν βαρβέρης Ἀστυπ.
Μωρ' αὐτὴ ἡ Μαριὼ εἶναι γεροδωπιὰ Πάρ. (Λεῦκ.) Πῆε
κ' ἐπῆρε νιὰ κοντὴ καὶ γεροντζωπὴ Πελοπν. (Βούρβουρ.)
Κυρ-νωματάρχα, μὲ τὶς γυναικες θὰ τὰ βάλωμε, εἶπε ἓνας
χωροφύλακας, ὁ πῖο γεροντωπός Γ.Βλαχογιάνν., Τὰ παλη-
κάρ., ἐνθ' ἄν. Ἐμοιαζε κοινὸς διαβάτης, ἄνθρωπος γερον-
τωπός, τριμμένος, ψαρογένης, ἀνάμαλλος Γ.Βλαχογιάνν.,
Λόγοι κι ἀντίλογ. ἐνθ' ἄν. Ἦταν ἓνας κύριος γεροντωπός,
μὲ τὴν ἀδερφή του Σ.Δάφν., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Ὡς πρέπουσιν πάνω 'ς τὰ ἑνδρά τοῦ Μάη τὰ πονλ-λάκια,
πρέπουσι κ' οἱ 'ερονδωποὶ μὲ τὰ παλληκαράκια

Κάρπ. (Ἐλυμπ.) 2) Ἐπὶ δένδρων, ὁ παρουσιάζων ἐκδηλα
σημεῖα γεροντικῆς ἐξαντλήσεως, ὅπως ξηρὰ τμήματα κορ-
μοῦ, ριζῶν, κλάδων, βλάστησιν ἀσθενικὴν κλπ. Εύβ. (Μετόχ.
Στρόπον) Πελοπν. (Λακεδ. Καλάμ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.
Τριχων. Φθιώτ.) Τσακων. (Πραστ. κ.ά.) Ἐκουφα ἓνα
γιρουντουπὸ πουργάρ' Στρόπον. Διαλέου τὰ πῖο γιρουν-
τουπὰ ἔλατα κι ἀφίνου τὰ νιώματα (= τὰ νεώτερα) αὐτόθι.
Οἱ πῖο γιρουντουπές ἀριές κάν'νε τ' βιὸ καλὴ φουτιὰ
(ἀριά = δρυς ἢ ἀρία) Μετόχ. Ἐπισ' ἓνας γιρουντουπός
ἔλατους κ' ἔφκειασα εἴκοσ' φουρτώματα ξύλα Αἰτωλ. Βρῆ-
κα ἓνα γεροντζωπὸ ξύλο ἐλιᾶς καὶ θὰ φκειάσω μιὰ καλὴ
κλίτσα Λακεδ. Ὁ κορμὸ τῶρ ἐλία ἐνι γεραντζωπὸ (ὁ
κορμὸς τῆς ἐλιᾶς εἶναι γηρασμένος) Πραστ. Ὁ 'νι ποῖντα
ἔγκι τὸ κᾶλι γιὰ ἔρατθε, ἐνι γεραντζωπὸ τθαὶ θὰ κατθουθῇ
(δὲν κάνει αὐτὸ τὸ ξύλο γιὰ ἀλέτρι, εἶναι γεροντωπὸ καὶ
θὰ σπάσῃ) αὐτόθι. 3) Ἐπὶ λίθου, ὁ πολὺ σκληρὸς πωρόλι-
θος καὶ ὡς ἐκ τούτου κατάλληλος δι' οἰκοδομικὴν Τσακων.

γεροντωσός ἐπίθ. Μέγαρ.

Έκ του οὐσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωσός.
Γεροντωπός 2, ὁ βλ.

γεροντωτός ἐπίθ. Πόντ. (Σάντ.)

Έκ του οὐσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωτός.
'Ο σχεδὸν γέρον.

γερονύφη ή, Πελοπν. (Κλειτορ.)

Έκ του θέμ. γερο- και του οὐσ. νύφη.

Γυνὴ ὑπανδρευομένη εἰς μεγάλην, γεροντικὴν ἡλικίαν:
Τὴ γερονύφη τὴ στολίζουν οἱ συγγένιστές της καὶ τὴν
πηγαίνουν 'ς τὸ γαμπρὸ μὲ μεγάλην παράτα.

γεροξεκούτης ὁ, πολλαχ. γεροκικουτ'ς Ἦπ. (Πλατα-
νοῦς.) γιρουξικουτ'ς Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Κολάκ. Ὑπάτ.)

Ἐκ τῶν οὐς. γερο- καὶ ξεκούτης.

Ἀτομον μεγάλης ἡλικίας τὸ ὁποῖον ἔχασε τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματός του, παράξενον καὶ ἰδιότροπον καὶ τοῦ ὁποίου οἱ λόγοι δὲν ἔχουν λογικὸν εἰρμόν πολλαχ. Ἰδιότροπος τὸ γεροξεκούτης τί κάθεται καὶ λέει! πολλαχ. Ἡρθ' ὁ γεροξεκούτης ὁ μπάρμπας μου ὑπὸ τὴν Χορεύτρα (ὄν. χωρίου) Πελοπν. (Παιδεμ.) Διάκ' ὁ γεροξεκούτης ὁ μηλαδερφός μου τὴν Τραγάναν καὶ δὲν τὸ λέει νὰ γυρίσῃ στὸ ῥημαδιακό του τὸ σπῖτι του (διάκε τὴν Τραγάναν = μετέβη εἰς τὸ χωρίον Τραγάναν, μηλαδερφός = ἑτεροθαλὴς ἀδελφός) Πελοπν. (Γαργαλ.) Ντίπ γιρουξικουτ'ς εἰσι, κακουμοίρ' μ'; Στερελλ. (Ἀχυρ.). Συνών. γεροξεκουτιάρης, γεροξούρας, γεροπαρалуμένος, γεροπαράλυτος, ξεκούτης, ξεκουτιάρης.

γεροξεκουτιάζω πολλαχ. γερουξικουτιάζου Στερελλ. (Ἀχυρ.) Μέσ. γεροξεκουτιάζουμαι πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γεροξεκούτης.

Καθίσταται κρονόληρος γέρον ἐνθ' ἄνωτ.: Ὅσο πάει καὶ γεροξεκουτιάζει ἡ θειά-Τασώ Πελοπν. (Γαργαλ.) Ὁ Τέλης ὁ Χρυσαντάκης κατὰπεσε 'ς τὸ κρεββάτι κι ὅπως ἔχει γεροξεκουτιάζει εἶναι νὰν τότε κλαῖς τὸν κακουμοίρη Πελοπν. (Παιδεμ.) Ὅσο μπάου κι γιρουξικουτιάζου Στερελλ. (Ἀχυρ.) Πάει, γιρουξικουτ'γιασ' οὐ Πίπης (= Σπυρίδων) αὐτόθι. Γεροξεκουτιάζστηκες, μωρὲ κοντρούλη, καὶ δὲν ξέρεις τί λές καὶ τί κάνεις! (κοντρούλη = δυστυχισμένη) Πελοπν. (Γαργαλ.)

γεροξεκουτιάρης ὁ, πολλαχ. γιρουξικουτιάρ'ς Θεσσ. (Ἀγναντ. Βαθύρρ. Κακοπλεύρ. κ.ά.) Ἡπ. (Ἀγναντ. Καταρρ. Πράμαντ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τοῦ ἐπιθ. ξεκουτιάρης.

Γεροξεκούτης, ὁ βλ., πολλαχ. Διάκ' ὁ γεροξεκουτιάρης ὁ Θανασουλόγιαννης καὶ πῆρε τὸ τραῖ τῆς Πουλίτσας καὶ τὸ 'σφαξε κάτον 'ς τὴν Ἀθονόβρουση (διάκε = πῆγε, τραῖ = τραγὶ) Πελοπν. (Κοντογόν.) Γιά τ'ρα, γιά τ'ρα, μωρὲ, τὸ γεροξεκουτιάρη τί πῆγε κ' ἔκανε! (γιά τ'ρα = ἰδέ, γιά κοίταξε) Πελοπν. (Γαργαλ.) Ἐνας γεροξεκουτιάρης δεσπότης ἀράδιαζε τοῦ Ἀλέξη... ρητὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ στίχους τοῦ Εὐριπίδη Ἰ.Δραχούμ., Ὅσοι ζωνταν.2, 91. || Ἄσμ.

— Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα ἦρθα 'ς τὴν κάμαρά σου, σὲ γέλασα, σὲ φίλησα κι ἄλλος δὲ θὰ σὲ πάρη.

— Καμάρ' τὸ 'χεις, ρὲ κερατᾶ, ρὲ γεροξεκουτιάρη!

Πελοπν. (Ὀλυμπ.). Συνών. βλ. εἰς λ. γεροξεκούτης.

γεροξεμωραμένος ὁ, σύνθηθ. γιρουξιμουραμένους ἐνιαχ. βορ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τῆς μετοχ. ξεμωραμένος.

1) Γεροξεκούτης, ὁ βλ., σύνθηθ. 2) Σκωπτικῶς, ἀνὴρ προκεχωρημένης ἡλικίας σύνθηθ.

γεροξούρας ὁ, σύνθηθ. γεροξούρης Ἀθῆν. Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐς. γέρος καὶ ξούρας.

1) Γεροξεκούτης, ὁ βλ., σύνθηθ. 2) γεροξεμωραμένος 2, ὁ βλ. σύνθηθ.: Ἀὶ νὰ χαθῆς γεροξούρα! σύνθηθ. Διάκε ὁ γεροξούρας ὁ μπάρμπας μου 'ς τὸ Λαγκούβαρδο καὶ δὲν τὸ κουνάει ἀποκεικάτου νὰ ῥθῃ 'ς τὸ ῥημαδιακό του τὸ σπῖτι (δὲν τὸ κουνάει = δὲν κινεῖ τὰ πόδια του, δὲν ἀποφασίζει νὰ μετακινήθῃ) Πελοπν. (Γαργαλ.) Δὲ ἀρέπεται ὁ γεροξούρας! Ἰθάκ. Καὶ δὲ μοῦ λές 'εδά, θέλει τότε αὐτὴ τὸ γεροξούρη; Κρήτ.

γεροπαλαβὸς ἐπιθ., Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γαργαλ. Δίβρ. Μεσσην. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τοῦ ἐπιθ. παλαβός.

Γεροξεκούτης, ὁ βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἡρθ' ὁ γεροπαλαβὸς ὁ μπάρμπας μου καὶ τοὺς ἀλώνισε (= ἐξεδίωξε) Γαργαλ. Τί μᾶς χωρέθηκες, γεροπαλαβέ; Ἀὶ 'ς τὴ δουλειά σου! (τί μᾶς χωρέθηκες=γιατί μᾶς ἐνοχλεῖς) Δίβρ.

γεροπαλαιῦκός ἐπιθ., Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γαργαλ. Μεσσην. Κοντογόν. κ.ά.) - Κ.Πασαγιάνν., Μοσκ., 40 — Λεξ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τοῦ ἐπιθ. παλαιῦκός.

Ὁ λίαν προκεχωρημένης ἡλικίας καὶ συγχρόνως μεγάλην ἔχων γνῶσιν καὶ πείραν τοῦ παρελθόντος γέρον ἐνθ' ἄν.: Μολόγας ὁ Γιάννης ὁ Φουσιάνης, πού 'ν ὁ γεροπαλαιῦκός τοῦ χωριοῦ, πῶς οἱ φευγόδοικοι κρυβόντανε 'ς τὸ Κρονόρημα (μολόγας=διηγῆτο, φευγόδοικοι=ληστοφυγόδοικοι) Κοντογόν. Οἱ γεροπαλαιῦκώτεροι, πού ἀνέβασαν τὴν βάρδια 'ς τοῦ Βενετσάνου τὸν καιρό, ἀνατρίχιαζαν κι ἐκεῖνοι 'ς τ' ἄκουσμά της (ἀνέβασαν τὴ βάρδια=ἐφρούρουν) Κ.Πασαγιάνν., ἐνθ' ἄν.

γεροπάλαλος ὁ, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ ἐπιθ. παλαλός.

Γεροντοπάλαλος, ὁ βλ.

γεροπαλλήκαρος ὁ, Ἡπ. — Α.Βαλαωρ., Ἔργα 2, 66.

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. παλλήκαρος.

Γέρον γενναῖος: Ποίημα.

Σ' ἓνα κοντρί θεόχτιστο κάθεται διπλοπόδι

ἓνας γεροπαλλήκαρος, ὁ Κίτσος ὁ Σουλιώτης

Α.Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν.

γεροπάντρεμα τό, Θράκ. (Σαρακκλ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. πάντρεμα.

Γεροντοπαντρεῖα, ὁ βλ.: Ἡ παπᾶ, αὐτὰ ἔχ'να τὰ γεροπαντρέματα, τὰ γεροκονουλῶματα... μασκαράλικο, μὰ χρειάζουμένο. Συνών. γεροντοπαντρεῖα.

γεροπαπᾶς ὁ, πολλαχ. γιρουπαπᾶς βόρ. ἰδιώμ. γερόπαπας πολλαχ. γερόπαπ-ῆας Κύπρ. γιρόπαπας Στερελλ. (Βοστιν.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. παπᾶς. Ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου κατὰ μετρικὴν ἀνάγκην καὶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὅμοια ζουρλόπαπας, τρελλόπαπας.

Ἰερὺς γηραλέος πολλαχ.: Εἶδε τὰ χάλια οὐ γιρόπαπας κι πῆρι τ' νύφ' τ' κι ἀλλ'νοὺς ἀκόμα κι πῆγαν 'ς τ' Μαλαντρίβ' κ' ἔσκαφαν 'ς τοῦ μ'σουστρουγᾶ (=τὸ μέσον τῆς στρουγγᾶς) Στερελλ. (Βοστιν.) || Ἄσμ.

Ἐγύρισε ὁ Κωσταντᾶς 'ς τὴν ἐκκλησὶαν τῶν πατέρων.

Εἶδεν ἓναν γερόπαπ-ῆαν τῶν-μέσα τῶν ἐμουρμούραν Κύπρ.

Κομμάτιν ξεροτήανον | νὰ φᾶμεν τῶν νὰ φύωμεν,
τῶν ἔρκεται ὁ γερόπαπ-ῆας | μὲ τὴν ἀγιαστούραν του αὐτόθι.

γεροπαππούλης ὁ, Πελοπν. (Γαργαλ. Βερεστ. Δίβρ. Κίτ. Μάν.) — Γ.Βλαχογιάνν., Γῦρος ἀνέμ., 15 γιρουπαππούλ'ς Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. παππούλης.

1) Ὁ πάππος κατ' ἐννοίαν θωπευτικὴν Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πελοπν. (Γαργαλ. Δίβρ.) — Γ.Βλαχογιάνν., ἐνθ' ἄν.: Τὸν

